

Domáci glasovi

Stev. 176

Lienz, petek, 30. avgusta 1946.

Leto 2.

NA OBISKU PRI STALINU

Morgan Filip, tajnik brit... delavske stranke, priobčuje v listih članek o svojem in svojih tovarišev obisku pri Stalinu. Pogovor med zastopniki angleške delavske stranke in med voditeljem Sovjetske zveze je tako zanimiv, da bo prav gotovo zanimal tudi krog naših bralcev. Morgan med drugim takole piše:

"Mislite si moža, mirnega govorjenja, srednje velikosti, čokate postave, gostih in nekoliko osivelih las, zdrave barve na licih, ki je oblečen v lahko rumenkasto uniformo, na kateri je pripeto samo eno odlikovanje, pa vidite glavnega tajnika komunistične partije Rusije in ministrskega premierja sovjetske vlade Jožefa Stalina, kakršnega smo videli ob svojem obisku v Kremlju dne 5. avgusta. V prijaznih besedah, ki nam jih je raztolmačil tolmač, nas je povabil, naj sedemo k njegovi mizi. Takoj smo se čutili domače. Soba je bila velika, z lesom obita, debelo pogrnjena s preprogami in vsa v mirnih barvah. Takoj smo videli, da ima Stalin mnogo humorja in da je nenavadno zdrav, čeprav je marsikak siv las in globoka brazda na obrazu pričala o bremenu, ki ga je moral nositi med vojsko.

Našega pogovora kajpada ne morem dobesedno ponoviti, govorili smo pa predvsem o napredku socializma v naših obeh deželah in o različnih načinih, ki jih uporabljamo. Stalin se je živo zanimal za delovanje britanske delavske vlade ter nam dejal, da je bilo brezpogojno pravilno vse, kar smo ukrenili za poddržavljenje naših vodilnih industrij. Ko je on v splošnem orisal položaj, nam je spregovoril o svojih nadah, ki jih goji z ozirom na trajno angleško-rusko prijateljstvo. Pri tem je Stalin izrekel zelo pomembno opombo, ki naj bi po mojih mislih postala splošno znana. Stalin je namreč dejal:

"Dva pota vodita k socializmu, ruski in angleški. Jasno je, da se obe deželi prizadevata, da bi socijalistični končni cilj na svoj način dosegli. Ruska pot je krajša, a težja, in je nismo mogli premgati brez prelivanja krvi. Hkrati pa moram omeniti, da marxistični somišljeniki niso vsi teh misli, da bi to bila edina pot, ki vodi k socializmu. Parlamentarni način se izogiblje prelivanja krvi, pomeni pa daljši razvoj. Najsibodo razlike med nami kakršnekoli, nič ne more spremeniti velikega in važnega dejstva, da Anglija in Rusija, dve največji državi na svetu, korakata po poti, ki vodi k socializmu.

Po načinu parlamentarnih volitev je Anglija mogla vsakega svoje odgovornosti se zavedajočega prebivalca vprašati, ali hoče socijalistični sistem ali ne. Rusija pa je ob začetku sovjetskega režima imela prebivalstvo na zelo nizki kulturni stopnji. Kmetje, ki so bili za nas veliko vprašanje, o socializmu sploh nič slišati niso hoteli. Potrebno je te izrazito ruske probleme pravilno razumeti. Naravno je torej, da smo se morali lotiti dela vsak na svoj način. Ker pa oboji stremimo k istemu končnemu cilju, bi bilo res čudno, ko bi med našima dvema deželama ne bilo prijateljstva. Splošno je znano, da je med delovnim prebivalstvom Anglije mnogo simpa-

tij za Rusijo. Ni pa dovolj znano, da so podobna prijateljska čustva za Anglijo tudi med ruskim ljudstvom.

Z eno besedo, je nadaljeval Stalin, jaz ne verjamem, da bi vi na Angleškem imeli vsaj približno toliko težav, kakor smo jih mi v Rusiji imeli neposredno po revoluciji, namreč državljansko vojsko in lakoto. Dalje je dejal Stalin, da naša (angleška) "spretna in skušena buržuazija za delavsko vlado pomeni mnogo večjo težavo, kakor pa je v Rusiji bila za nje stara vladajoča plast, ki je bila "le še omejena".

KO JE BIL LITVINOV ODSLOVLJEN

Litvinova zvezda je nenadno ugasnila. Kaj to pomeni v sovjetski diplomaciji? O tem se spleča prebrati to-le poročilo:

Ameriška agencija Associated Press poroča iz Berlina, da je v tankejšnjih diplomatskih krogih Litvinov odpust smatrajo kot znak, da se SSSR v vedno večji meri usmerja k nacionalizmu. Odpust Litvinova je udarec za tiste, ki upajo, da bo SSSR iskala diplomatskih potov za odstranitev nesoglasij. V diplomatskih krogih so Litvinova ocenili za toplega pripadnika sodelovanja SSSR z mednarodnimi organizacijami tipa UNO. Litvinov je trdno upal, da se da doseči soglasje med komunistično SSSR in kapitalističnimi državami. Po informacijah, ki jih ima Associated Press, so v politbiroju, ki določa sovjetsko politiko, trenutno tri struje.

Prva temelji na prepričanju, da SSSR ne more živeti v miru s kapitalističnimi državami in da je vojna med SSSR in zahodom neizogibna.

Druge struja sodi, da je vojna med enim in drugimi sicer mogoča, da pa naj SSSR z njo še odlašaja vsaj 10 do 15 let, da bo v tem času mogoče dobera organizirati svoje sile in vpliv.

Pripadniki tretje struje pa mislijo, da bi SSSR mogla s kapitalističnimi državami v miru živeti in da bi bile vse nastale nesporazume mogoče urediti s pomočjo mednarodnih organizacij. Litvinov se imeli za voditelja te zadnje skupine. Kakšno je razmerje v prvih dveh skupinah in med njima in kdo ju vodi, ni znano. Če pa prešojamo stališče, ki ga zavzemata sovjetska zastopnika Molotov in Višinski, lahko vidimo, da oba pripadata prvi skupini. O Stalinu nekateri sodijo, češ da je sam osebno bolj umirjen in da zato pripada k drugi skupini.

Associated Press poroča, da v Moskvi mislijo takole: Če govorimo o oboroženem spopadu, te besede ni treba še razlagati za vojno, ampak le za ideološki spopad med SSSR in kapitalističnim zahodom.

Litvinov je bil član politbiroja, ki ima neposredne zveze s tujino. Kot tak je mnogo popotoval po tujih državah. Od leta 1918 je prehedil dolgo pot diplomatske delavnosti. Najprej je bil poslanik SSSR v Londonu. Pozneje je Sovjetsko zvezo zastopal v ligi narodov. Do leta 1939. je bil komisar za zunanje zadeve, ter je leta 1941 postal poslanik v Washingtonu. V Ameriki je ostal do leta 1943, nakar je prevzel mesto namestnika zunanjega ministra. To je ostal do zdaj. Njegov vpliv v politbiroju pa je v zadnjih letih vedno bolj padel. Večina članov politbiroja je bila vedno bolj prepričana, da sta SSSR, zlasti pa njena rdeča armada, po velikih uspehih pretekle svetovne vojske postali nepremagljivi. Ti ljudje zdaj nerazumno opazujejo zahodni svet in se vedno bolj oddaljujejo od poti, ki je Litvinova vodila v Ženevo.

"United Press" poroča iz Londona, da britanski dipl.krogi v zasebnih pogovorih močno obžalujejo Litvinov odpust. Voditelji angleške delavske stranke pa so zelo neprijetno razočarani zaradi tega odpusta, ker so upali, da bo po zadnjih dogodkih vendarle še izšla Litvinova zvezda in da bo Litvinov prevzel Molotovljevo mesto.

Parizani o mirovni konferenci

Nam se zdi, da ves svet z največjim zanimanjem gleda v Pariz in zasleduje dogodke na mirovni konferenci. Zlasti pa smo prepričani, da Parizani vsak dan komaj čakajo, da bi zvedeli, kaj je na mirovni konferenci novega. V resnici je pa čisto drugače. Zdi se, da se večina Parizanov kaj malo meni, kaj diplomatje na mirovni konferenci govore. Poročevalec United Press trdi, da večina Parizanov sploh nič ne ve o mirovni konferenci, ki zaseda v Parizu. To dokazuje s posrečenimi poskusi, ki jih je bil napravil. Na slepo srečo si je izbral 25 Parizanov, kakor jih je pač dobil, in jih je vprašal, kaj sodijo o mirovni konferenci v Parizu. Zdaj navaja njihove odgovore.

Najprej je vprašal hišnico, ki mu je odgovorila, da se za mirovno konferenco ne zanima, da bi pa bilo res dobro, ko bi bil z Nemčijo že sklenjen mir. Ko ji je odgovoril, da ta mirovna konferenca sploh ne bo obravnavala miru z Nemčijo, je hišnica odgovorila: "Čemu pa potem mirovna konferenca, če pa ne misli skleniti miru z Nemčijo?"

Henri je mali natak v kabaretu, ki sodi, da je zamisel mirovne konference velika oslarija in da o miru samo zato govorijo, da so se lahko sešli in zdaj iščejo vzrokov za novo vojsko.

Charles Prunier je policist, ki je dejal, da sicer ve, da se ta konferenca ukvarja tudi z mirom, več pa ne ve in se za to tudi ne briga.

Nato je vprašal nekega delavca: "Kaj sodite o konferenci?" Ter je pri tem previdno izpustil besedico "mirovna." Delavec je začudeno vprašal: "Konferenca? Kakšna konferenca?"

Na Opernem trgu je ustavil neko čedno gospodično in jo vprašal, kaj sodi o konferenci. Tudi ta je odgovorila z začudenim vprašanjem: kakšna konferenca?

Francoski mornar, ki se je pravkar vrnil z vožnje, je na njegovo vprašanje odgovoril, da je o mirovni konferenci prvič slišal med vožnjo iz New Yorka na ladji, kjer so se popotniki nekaj menili.

Knjigotržec in prodajalec časopisov sta mu zatrdila, da o konferenci nič ne vesta, ker sploh ne boretta časopisov, ki jih prodajata.

Pred velikim hotelom je šofer taksija v avtomilu bral anarhistični tednik. Ta je takoj zatrdil, da ni anarhist in da je časopis le zato vzel v roke, ker ga je neki gost pustil v avtomobilu. Šele iz tega časopisa je zvedel, da je v Parizu mirovna konferenca.

Nazadnje je pa vprašal še natakario v tiskovnem klubu, kjer gostje že dolge tedne ne govore o drugih kakor o mirovni konferenci, kaj ona misli o mirovni konferenci. Pa je takole odgovorila: "Konferenca sama na sebi je brez pomena. Kolikor ima pomena je ta, da so zdaj vsi tile ameriški diplomati in časnikarji prišli namesto ameriške zasedbene armade in osvobodilnih čet."

Tako sodi pariško ljudstvo o mirovni konferenci.

KITAJSKA DRŽAVLJANSKA VOJSKA. Poveljstva obeh vojskujočih strank naznanjata, da se je začela silna nacionalistična ofenziva proti komunistom. Hudi topniški in letalski napadi obšipljejo glavno mesto province Jehol, ki je že obkoljeno. Tudi na progi Peking Mugden ter južno od tod pri Suovu so se začeli krvavi boji, ki vedno bolj narasčajo.

KOLIKO ČEHOV HODI V CERKEV? Češkoslovaški zavod za raziskavanje javnega mnenja je upotovil, da izmed petih odraslih Čehov samo eden hodi redno v cerkev. Na javno okrožnico z vprašanjem, kdo veruje v Boga, jih je 63.8% odgovorilo, da v Boga verujejo, 11.8% pa da v Boga ne verujejo. Drugi niso dali jasnega odgovora.

KOMUNIZEM V JUZNI AFRIKI. Policija je v Johanisburgu prijela tri komuniste, ker so prebivalstvo hujskali k upor. Te aretacije so bržkone v zvezi z zadnjimi stavkovnimi nemiri zamerskih delavcev v zlatih rudnikih.

AVSTRALIJA bo sprejela vsako leto 70.000 naseljencev.

KONEC KRUPPOVIH TOVARN. Izmed 90 velikanskih Kruppovih tovarn v Essenu jih bodo pustili le 6 ali 7. Vse druge bodo podrli, stroje pa uporabili za vojno odškodnino zavezniškim narodom. Ostale bodo tri tovarne za lokomotive ter plinarna ter elektrarna in še nekaj splošno koristnih naprav.

SMRTO KAZEN ZA VERIZNIKE bodo uvedli v Franciji.

PAPIRNATA DOBA. V Avstriji so pred vojsko na mesec porabili 232 ton papirja v uradih, zdaj ga pa porabijo 365 ton.

CIRENAJKA, bivša italijanska kolonija ne želi več priti pod italijansko oblast. Hoče biti samostojna.

RUSKA ATOMSKA BOMBA. Pred nekaj časa je izjavil ruski profesor dr. Simon Aleksandrov, ki je bil ruski opazovalec pri poskusih z atomsko bombo v Tihem morju, da bo Rusija kmalu imela svojo atomsko bombo, ki jo bo preizkušala v krajih severnega pola. Zdaj izjavlja ruski profesor Aleksandrov, da ima Rusija dovolj surovin za izdelavo atomske energije in tudi dovolj strokovnjakov za izdelavo atomske bombe, tako da bo Rusija ves svet kmalu presenetila s svojo atomsko energijo.

SREDSTVO ZOPER ATOMSKO BOMBO. Iz Milana poročajo, da je Italijan Dr. Luigi Ighina iznašel sredstvo, ki uniči atomsko bombo. Njegov aparat, ki ga imenuje "atomski radijski oddajnik" more na deleč vsako kovino raztopiti. Poročevalec milanskega lista "Corriere della Sera" je obiskal učenjaka in bil navdušen pri poskusu; ko je Ighina na 800 m daleč s svojim aparatom raztopil bronasto zlitino. Ighinova iznajdba utegne prevreči vse doslej veljavne fizikalne zakone.

GENERALNI DIREKTOR UNRRA-E. Fiorello La Guardia je v spremstvu več ameriških, angleških in sovjetskih uradnikov UNRRA-e prišel v Moskvo.

PRIJETI JUGOSLOVANI. Ameriške vojaške oblasti so v Pasavi ob Donavi zaprle šefa jugoslovanske plovbe Vlado Antunovića. Hkrati z jugoslovanskim kapitanom in ladijskim inženjerjem,

MARŠAL GRAZIANI, ki je zaprt v ječi na otoku Protida, je bil pod močno stražo iz ječe prepeljan v neapeljsko bolnišnico, kjer bo operiran na ledvicah. Zaradi njegovega sodelovanja z Nemci in podpiranja fašizma bi se bil moral že zdavnaj zagovarjati pred sodiščem, pa je zaradi njegove bolezni sodno obravnava že dvakrat morala biti preložena.

KRUŠNE IZKAZNICE V RUSIJI bodo še ostale zaradi suše.